

Opinia o funkcjonowaniu dziecka w przedszkolu

Od obserwacji do rzetelnej informacji dla poradni

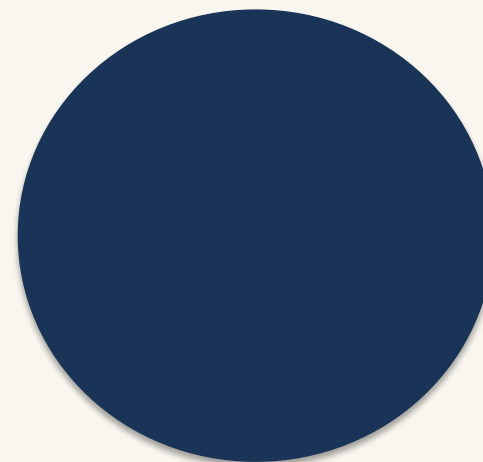
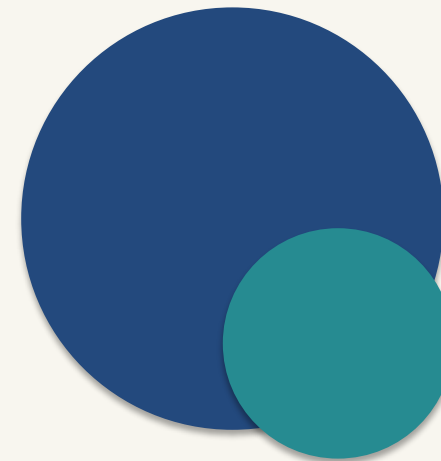
PRAWO

ICF

SRMD

WARSZTAT

Miastko, 02.10.2026

Mapa szkolenia

2 czym jest ocena funkcjonowania i opinia o funkcjonowaniu

2 podstawy prawne i obowiązki placówki

3 co trzeba zebrać i kto za co odpowiada

4 co dokładnie ma zawierać opinia

5 ICF jako język opisu funkcjonowania

6 obszary obserwacji i narzędzia

7 SRMD: zastosowanie, interpretacja i warsztat

Czym jest ocena funkcjonowania?

Proces, nie jednorazowe badanie

- systematyczne poznawanie sposobu funkcjonowania dziecka
- obserwacja w naturalnych sytuacjach
- uwzględnienie możliwości, trudności i kontekstu

Po co ją robimy?

- żeby lepiej rozumieć potrzeby dziecka
- żeby zobaczyć, co pomaga i co utrudnia
- żeby dobrać adekwatne wsparcie

Co powinno zostać?

- opis zachowania i sytuacji
- aktywność i uczestnictwo
- bariera / ułatwienie / efekt wsparcia

Cztery rzeczy o podobnych nazwach — kto co robi?

Dokument / narzędzie	Kto odpowiada?	Kiedy?	Czym różni się od pozostałych?
Ocena funkcjonowania dziecka	zespół orzekający w PPP	przed wydaniem orzeczenia lub opinii	formalna ocena wykonywana w poradni
Opinia o funkcjonowaniu dziecka	placówka — na prośbę PPP / dyrektora	na potrzeby postępowania w PPP	informacja ze środowiska przedszkolnego
WOPFU	zespół nauczycieli i specjalistów	dla dziecka z orzeczeniem — w ramach IPET	wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania
Ocena funkcjonalna — narzędzie robocze	przedszkole / osoby prowadzące obserwację	gdy potrzebujemy uporządkować obserwacje	nie jest odrębnym dokumentem prawnym ani diagnozą

Najważniejsze: nie używamy tych nazw zamiennie.

Ocena funkcjonowania ≠ diagnoza

OCENA FUNKCJONOWANIA

- jak dziecko funkcjonuje w określonej sytuacji?
- co potrafi samodzielnie?
- co utrudnia wykonanie zadania?
- co pomaga i jaki jest efekt?

DIAGNOZA

- jakiego rodzaju trudność / zaburzenie rozpoznajemy?
- jakie są jej mechanizmy i uwarunkowania?
- jakich metod diagnostycznych wymaga pogłębienie?

Wynik narzędzia przesiewowego nie jest samodzielną diagnozą.

Czym jest opinia o funkcjonowaniu?

- 1 informacja placówki przekazywana w procesie diagnostycznym PPP
- 2 opis funkcjonowania w naturalnym środowisku szkoły
- 3 synteza obserwacji nauczycieli i specjalistów
- 4 uwzględnia mocne strony, trudności, wsparcie i jego efekty
- 6 ma pomóc poradni zrozumieć dziecko poza sytuacją gabinetową

Akty prawne — dwa ważne poziomy

Rozporządzenie z 2 marca 2026 r.

- Dz.U. 2026 poz. 428
- w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające w publicznych PPP
- § 7 ust. 6–7 oraz § 8 — od 1.09.2026 r.
- wprowadza obowiązek wykorzystania informacji o funkcjonowaniu z placówki

Rozporządzenie z 9 sierpnia 2017 r.

- Dz.U. 2017 poz. 1591 — pomoc psychologiczno-pedagogiczna
- zadania nauczycieli, wychowawców i specjalistów obejmują rozpoznawanie potrzeb i możliwości
- prowadzenie obserwacji pedagogicznej w toku bieżącej pracy
- rozpoznawanie mocnych stron, trudności oraz barier i ograniczeń

Opinia dla poradni — kto ją uruchamia?

1. PROŚBA Z PPP

- przewodniczący zespołu zwraca się do dyrektora o opinię dotyczącą funkcjonowania

2. PLACÓWKA

- dyrektor organizuje zebranie informacji i odpowiada za przekazanie opinii
- merytoryczne dane pochodzą od osób znających dziecka

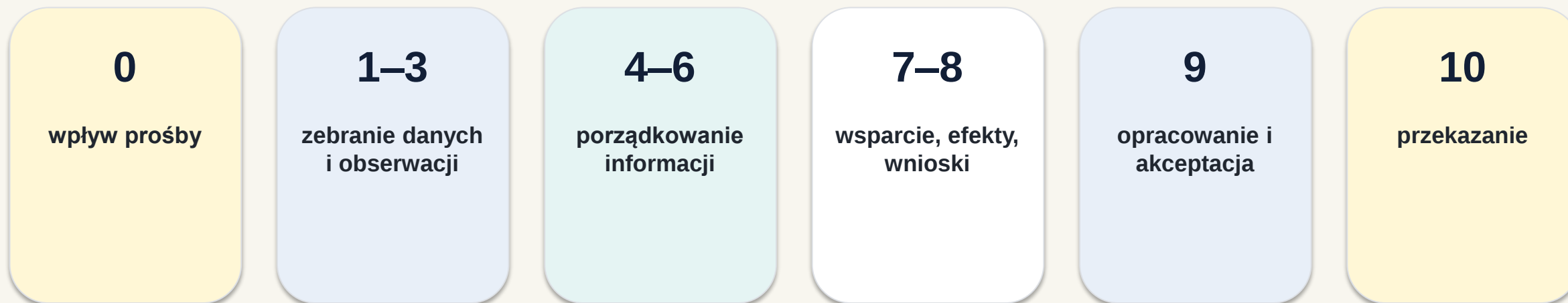
3. TRZY EGZEMPLARZE

- dla poradni
- dla rodzica
- do dokumentacji przedszkola

Termin: 10 dni od otrzymania przez dyrektora prośby.

10 dni — organizujemy pracę zespołu

To zadanie organizacyjne placówki — nie „praca jednej osoby po godzinach”.

Jak długo powinna trwać rzetelna obserwacja?

MIN. 3–4 TYGODNIE

- nie oceniamy dziecka na podstawie jednego dnia
- obserwujemy różne sytuacje i miejsca
- szukamy wzorca: kiedy trudność występuje, kiedy znika i co ją zmienia

MIN. 3 OSOBY — W SRMD

- arkusze przekazujemy co najmniej trzem osobom
- np. nauczycielowi / wychowawcy, specjaliście
- różne perspektywy zwiększają wartość informacji o kontekście

Obserwacja funkcjonalna ma być wielosytuacyjna i pogłębiona.

Co powinna zawierać opinia — konkretnie z rozporządzenia

- data wydania opinii
- imię i nazwisko dziecka, którego dotyczy opinia
- informację o funkcjonowaniu dziecka w przedszkolu, ośrodku lub placówce, w tym o trudnościach oraz mocnych stronach i uzdolnieniach rozpoznanych przez nauczycieli, wychowawców lub specjalistów
- w przypadku dzieci objętych kształceniem specjalnym — aktualną wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania
- informację o działaniach podjętych przez nauczycieli, wychowawców lub specjalistów, formach i zakresie pomocy, okresie jej udzielania oraz efektach działań i udzielonej pomocy
- wnioski dotyczące dalszej pracy z dzieckiem mające na celu poprawę jego funkcjonowania

Czego konkretnie ma dotyczyć opinia? — § 7 ust. 7

§ 7 ust. 7 pkt 1

- **AKTYWNOŚĆ I UCZESTNICZENIE**
zgodnie z obszarami ICF,
adekwatnie do wieku i
poziomu rozwoju

W PRZYPADKU DZIECKA:

- uczenie się i stosowanie wiedzy
 - zachowania społeczne we wzajemnych kontaktach — przystosowanie społeczne i emocjonalne
 - porozumiewanie się
- aktywność ruchowa — poruszanie się
 - dbanie o siebie

§ 7 ust. 7 pkt 2

ZAKRES I RODZAJ TRUDNOŚCI

Informacja ma dotyczyć trudności w realizacji programów nauczania realizowanych w oddziale, do którego dziecko uczęszcza.

Czyli opisujemy:

- jak dziecko wykonuje aktywności,
- jak uczestniczy w życiu szkoły,
- jakie trudności pojawiają się podczas realizacji programu.

WAŻNE — NIE MYLIMY POZIOMÓW

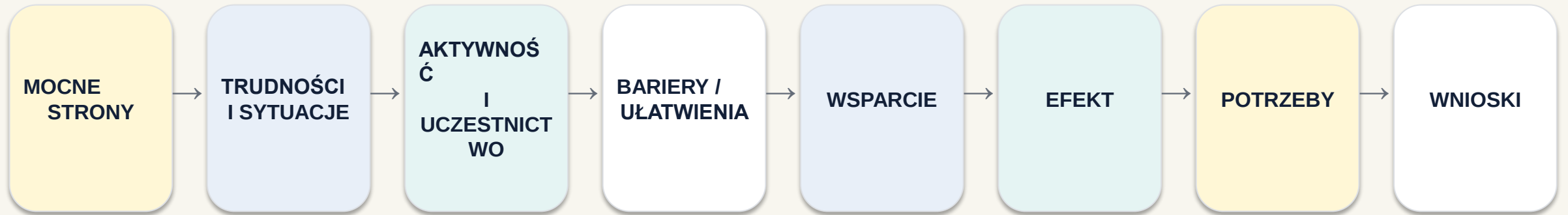
OPINIA Z PRZEDSZKOLA

- aktywność i uczestniczenie
- trudności w realizacji programu
- mocne strony i uzdolnienia
- działania, pomoc i ich efekty
- wnioski do dalszej pracy

OCENA FUNKCJONOWANIA W PORADNI (§ 8)

obejmuje szerszą analizę, także funkcji i struktur ciała oraz innych czynników wpływających na funkcjonowanie.

Struktura, która prowadzi od obserwacji do wniosku

To jest logika opinii o funkcjonowaniu — nie lista przypadkowych informacji.

Kto odpowiada za sporządzenie opinii?

FORMALNIE — DYREKTOR

- otrzymuje prośbę z PPP
- organizuje przygotowanie opinii
- odpowiada za jej przekazanie

MERYTORYCZNIE — ZESPÓŁ

- minimum 3 osoby znające dziecka
- nauczyciele / wychowawca
- specjaliści pracujący z dzieckiem

KOORDYNACJA

- dyrektor może wyznaczyć osobę koordynującą
- wychowawca scala informacje, ale nie zastępuje innych osób
- ważna jest spójność danych

Minimum 3 osoby ≠ trzy podpisy „dla formalności”. Chodzi o trzy realne perspektywy funkcjonowania.

Kto dostarcza informacji?

Wychowawca

codziennosc grupy, relacje, organizacja

Nauczyciele

funkcjonowanie w różnych wymaganiach i zajęciach

**Pedagog / psycholog / pedagog
specjalny**

obserwacja specjalistyczna, wsparcie, efekty

**Logopeda / terapeuta pedagogiczny
/ inni**

obszary objęte ich pracą

Rodzic

funkcjonowanie poza szkołą — gdy potrzebne do interpretacji

Co jest potrzebne do przygotowania opinii?

1 aktualna obserwacja w naturalnych sytuacjach

2 informacje od nauczycieli i specjalistów

3 mocne strony, uzdolnienia i zainteresowania

4 trudności + sytuacje, w których występują

5 bariery i ułatwienia w środowisku

6 dotychczasowe wsparcie, okres, zakres i efekty

7 WOPFU / okresowa ocena — jeśli dotyczy

8 wyniki narzędzi — tylko z interpretacją funkcjonalną

Najważniejsza zasada: dowód z obserwacji

ZAMIAST ETYKIETY

- „nieuważny”
- „nie chce pracować”
- „ma problemy z rówieśnikami”

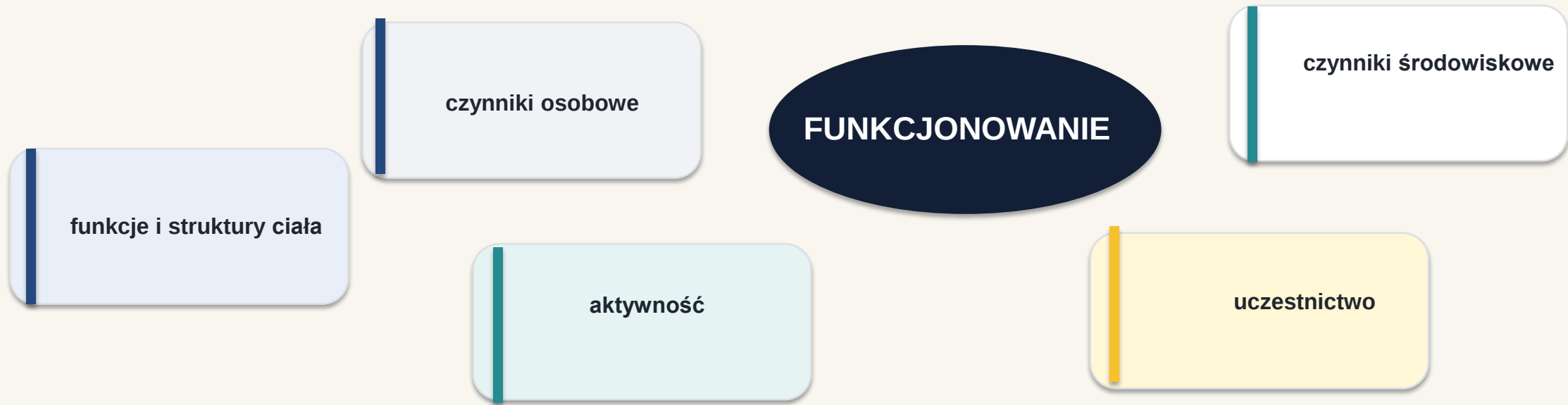
OPIS FUNKCJONALNY

- „po 8–10 minutach pracy samodzielnej przerywa zadanie...”
- „przy niejasnym podziale ról czeka na decyzje innych...”
- „po zapisaniu kolejności kroków rozpoczyna pracę szybciej...”

ICF — szerszy model funkcjonowania

Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia

ICF obejmuje m.in. funkcje i struktury ciała, aktywność, uczestnictwo oraz czynniki środowiskowe i osobowe.

W opinii nie przenosimy całego modelu ICF do opisu. § 7 ust. 7 wskazuje, że informacja z placówki ma dotyczyć przede wszystkim AKTYWNOŚCI I UCZESTNICZENIA oraz zakresu i rodzaju trudności w realizacji programu.

Szersza ocena funkcjonowania w poradni (§ 8) obejmuje również charakterystykę funkcji i struktur ciała oraz innych cech wpływających na funkcjonowanie.

ICF w opinii przedszkola — co opisujemy, a czego nie?

1

AKTYWNOŚĆ

co dziecko wykonuje w konkretnej sytuacji

2

UCZESTNICTWO

jak dziecko bierze udział w realnym życiu przedszkola

3

TRUDNOŚCI

co utrudnia realizację programu i udział w aktywnościach

4

BARIERY I UŁATWIENIA

co w środowisku utrudnia lub ułatwia funkcjonowanie

5

FUNKCJE I STRUKTURY CIAŁA

nie są odrębnym obowiązkowym elementem opinii przedszkola; należą do szerszej oceny funkcjonowania w poradni (§ 8)

Aktywność a uczestnictwo

AKTYWNOŚĆ

- „potrafi zrobić szlaczki”
- „wykonuje zadanie”
- „rozumie polecenie”

UCZESTNICTWO

- „podejmuje zadanie na zajęciach”
- „oddaje pracę w czasie”
- „bierze udział w pracy grupy”

Pytanie „czy potrafi?” nie jest tym samym co „czy korzysta z umiejętności w realnej sytuacji?”.

Środowisko: bariera czy ułatwienie?

hałas i liczba osób

tempo pracy

sposób formułowania
poleceń

przewidywalność planu

organizacja przestrzeni

wsparcie dorosłych i
rówieśników

materiały i technologie

To samo dziecko może funkcjonować zupełnie inaczej po zmianie warunków.

6 • OBSERWACJA

Obszary obserwacji — 5 obszarów dla dziecka do ukończenia wychowania przedszkolnego

1. **Uczenie się i stosowanie wiedzy**

2. **Zachowania społeczne we wzajemnych kontaktach — przystosowanie społeczne i emocjonalne**

3. **Porozumiewanie się**

4. **Aktywność ruchowa — poruszanie się**

5. **Dbanie o siebie**

Wzajemne kontakty i związki międzyludzkie, życie w społeczności przedszkolnej i lokalnej

PODOBSZAR PRAKTYCZNY

edukacja przedszkolna — praktyczny kontekst obserwacji aktywności i uczestniczenia

Obszary 1–3 — na co patrzymy w przedszkolu?

1. UCZENIE SIĘ I STOSOWANIE WIEDZY

- uwaga i selekcja informacji
- uczenie się nowych umiejętności
- czytanie / pisanie / liczenie
- strategie rozwiązywania problemów

2. ZACHOWANIA SPOŁECZNE — PRZYSTOSOWANIE SPOŁECZNE I EMOCJONALNE

- rozpoczynanie i kończenie
- wielozadaniowość
- zmiana planu
- radzenie sobie ze stresem
- proszenie o pomoc

3. POROZUMIEWANIE SIĘ

- rozumienie poleceń
- wypowiedzi
- gesty i komunikacja niewerbalna
- przekazywanie informacji

Obszary 4–5 — codzienne funkcjonowanie

4. AKTYWNOŚĆ RUCHOWA — PORUSZANIE SIĘ

- ruch
- mobilność
- sprawność manualna

5. DBANIE O SIEBIE

- samoobsługa
- bezpieczeństwo
- organizacja własnych działań

Jak obserwować funkcjonowanie dziecka w naturalnych sytuacjach?

W PRAKTYCE OBSERWUJEMY

- kontakty z rówieśnikami i dorosłymi
- współpraca i udział we wspólnych działaniach
- reagowanie w sytuacjach społecznych
- komunikowanie potrzeb i korzystanie ze wsparcia

ŻYCIE W SPOŁECZNOŚCI PRZEDSZKOLNEJ I LOKALNEJ

- udział w życiu grupy i przedszkola
- udział w aktywnościach przedszkolnych i wydarzeniach
- korzystanie z dostępnych form aktywności adekwatnie do wieku
- obserwujemy przede wszystkim AKTYWNOŚĆ I UCZESTNICZENIE

Jakie narzędzia mogą pomóc nauczycielom?

Narzędzie wybieramy do pytania, nie odwrotnie.

1. OBSERWACJA

- arkusze obserwacyjne
- notatki sytuacyjne
- ABC / analiza kontekstu

2. SRMD

- porządkują aktywność i uczestnictwo
- wspierają opis funkcjonalny

3. OKC

- funkcjonowanie emocjonalno-społeczne i osobowościowe

4. KAPP

- procesy poznawcze — zastosowanie zgodnie z instrukcją i uprawnieniami

Wynik narzędzia = informacja do interpretacji, nie etykieta dziecka.

Kto może używać narzędzi? — ważne rozróżnienie

SRMD

- narzędzia zaprojektowane z myślą o osobach mających codzienny kontakt z dzieckiem
- mogą być wykorzystywane przez nauczycieli i rodziców w procesie obserwacji
- nie służą do stawiania diagnozy

OKC / KAPP

- narzędzia diagnostyczne / baterie do pogłębionej oceny
- stosowanie wymaga przygotowania zgodnego z przeznaczeniem narzędzia, instrukcją i wymaganiami kwalifikacyjnymi
- w przedszkolu nie zastępują oceny funkcjonalnej prowadzonej przez zespół

Zasada: zawsze sprawdzamy aktualną instrukcję, przeznaczenie narzędzia, wymagane kwalifikacje i ewentualne szkolenie.

8 • SRMD

SRMD — co to jest?

Skrining Rozwoju Małego Dziecka

narzędzie do monitorowania rozwoju dziecka w okresie 6–36 miesięcy oraz 3–6 lat, oparte na opisach funkcjonowania w obszarach ICF

Na czym się opiera?

obserwacja aktywności dziecka w naturalnych sytuacjach oraz informacje od rodziców / opiekunów

Po co?

identyfikowanie mocnych stron, sygnałów trudności i kierunków wsparcia, a następnie monitorowanie zmian

Ważne

SRMD ma charakter przesiewowy i nie zastępuje diagnozy klinicznej ani pogłębionej oceny funkcjonalnej

Najpierw poznajemy dziecko i obserwujemy je w codziennych aktywnościach, dopiero potem porządkujemy dane w narzędziu.

8 • SRMD

Jak pracować z SRMD?

1

poznaj dziecko w codziennych rutynach

2

obserwuj konkretne zachowania bez etykiet

3

uwzględnij informacje od rodziców / opiekunów

4

zapisz obserwacje w odpowiednim arkuszu wiekowym

5

oceń zachowania zgodnie z instrukcją SRMD

6

przenieś dane do profilu końcowego

7

interpretuj kwalifikatory jako sygnał do uwagi, nie jako diagnozę

8

wrót do obserwacji i zaplanuj wsparcie

8 • SRMD

Profil końcowy SRMD — 9 obszarów

1. Uczenie się i stosowanie wiedzy

2. Ogólne zadania i obowiązki

3. Porozumiewanie się

4. Aktywność ruchowa, poruszanie się, mobilność i aktywność manualna

5. Dbanie o siebie

6. Wzajemne kontakty i związki międzyludzkie

7. Życie domowe

8. Edukacja przedszkolna

9. Życie w społeczności lokalnej

Obszary SRMD nie należy utożsamiać z katalogiem obszarów, które rozporządzenie wskazuje jako zakres opinii dotyczącej dziecka do ukończenia wychowania przedszkolnego.

ROZPORZĄDZENIE → 5 obszarów opinii

SRMD → szerszy obraz funkcjonowania dziecka

9 • INTERPRETACJA

Jak interpretować wynik SRMD?

1. Najpierw dane jakościowe

wracamy do obserwacji i pytamy, w jakich sytuacjach dziecko funkcjonuje lepiej lub gorzej

2. Potem profil

wynik pokazuje obszary względnie mocne oraz te, które wymagają większej uwagi

3. Kwalifikator nie jest diagnozą

niski wynik jest sygnałem do pogłębienia obserwacji i planowania wsparcia

4. Liczba → działanie

wniosek powinien prowadzić do konkretnego wsparcia i ponownej obserwacji efektu

Wynik SRMD ma sens dopiero wtedy, gdy potrafimy powiedzieć: co dziecko robi, w jakiej sytuacji i co zmienia jego funkcjonowanie.

9 • INTERPRETACJA

Przykład interpretacji — wersja dla dziecka kończącego edukację przedszkolną

Przykład

83 zachowania ocenione jako „TAK” / 106
ocenianych → 78,3% → kwalifikator 1

Co dalej?

nie zatrzymujemy się na liczbie. Sprawdzamy, które konkretne aktywności obniżyły wynik i w jakich warunkach występuje trudność

Przykład interpretacji jakościowej: trudność rośnie przy dużej grupie, konflikcie i zmianie zasad. Pomaga mała grupa, jasna reguła i przygotowanie do zmiany.

Uwaga: zakresy kwalifikatorów zależą od właściwej wersji SRMD. Korzystamy z aktualnej instrukcji i materiałów narzędzia.

9 • INTERPRETACJA

SRMD nie jest testem „dla każdego”

NIE

- nie używamy SRMD do stawiania diagnozy,
- nie zastępujemy obserwacji samym wynikiem,
- nie wyciągamy wniosków z jednej sytuacji

TAK

- obserwujemy dziecko w naturalnych aktywnościach,
- wykorzystujemy narzędzie do uporządkowania danych,
- wynik przekładamy na potrzeby i działania wspierające

SRMD jest narzędziem przesiewowym / monitorującym. Ma pomóc zauważyć sygnał, zrozumieć kontekst i zaplanować kolejny krok.

Warsztat — pracujemy na arkuszu SRMD

1. Obserwacja

przypominamy konkretne sytuacje z codziennych rutyn

2. Pozycja SRMD

sprawdzamy, czy zachowanie jest obecne zgodnie z instrukcją

3. Profil i wniosek

wynik łączymy z kontekstem, wsparciem i potrzebą

Nie „testujemy dziecka”. Uczymy się przełożyć obserwację na uporządkowany opis funkcjonowania.

SRMD — jak czytać pozycję w arkuszu?

Czytamy pozycję

co dokładnie ma zrobić dziecko?
w jakiej sytuacji?
jakie zachowanie uznajemy za obecne?

Szukamy dowodu

konkretna obserwacja, nie opinia. Zapisujemy sytuację, warunki, pomoc i efekt.

Przykład: zamiast „nie rozumie poleceń” → „przy poleceniu wieloetapowym potrzebuje podziału na 2–3 kroki, a po wizualnym pokazaniu kolejności wykonuje zadanie samodzielnie”.

Opinia o funkcjonowaniu dziecka w przedszkolu • ICF • SRMD

Obszar 1. Uczenie się i stosowanie wiedzy

12	wykorzystuje algorytmy działań pisemnych oraz strategię rachunku pamięciowego w zakresie poznanych na lekcjach edukacji matematycznej	1	2	3	4	5	d172
13	potrafi dostrzegać problemy w swoim otoczeniu	1	2	3	4	5	d175
14	podejmuje decyzje, dokonuje wyboru spośród różnych możliwości	1	2	3	4	5	d177

Obszar 2. Ogólne zadania i obowiązki

Osoba ucząca się:		1	2	3	4	5	Kod ICF
15	doprowadza wykonanie zadania do końca	1	2	3	4	5	d210
16	wykonuje i doprowadza do końca wiele działań równocześnie	1	2	3	4	5	d220
17	wykonuje codzienne obowiązkowe czynności stosownie do wieku	1	2	3	4	5	d230
18	rozumie i akceptuje konieczne modyfikacje planu dnia	1	2	3	4	5	d230
19	radzi sobie ze stresem związanym z wykonywaniem codziennych zadań	1	2	3	4	5	d240
20	sygnalizuje potrzebę wsparcia i szuka pomocy innych osób w sytuacjach trudnych	1	2	3	4	5	d240

Obszar 3. Porozumiewanie się

Osoba ucząca się:		1	2	3	4	5	Kod ICF
21	rozumie kierowane do niej złożone komunikaty ustne i reaguje na nie	1	2	3	4	5	d310
22	rozumie znaczenie specyficznych, umownych gestów	1	2	3	4	5	d315
23	rozumie dosłowne i przenośne znaczenia czytanych przez siebie tekstów, także zawierających metafory	1	2	3	4	5	d325
24	wypowiada się na temat konkretnych sytuacji „tu i teraz”	1	2	3	4	5	d330
25	wypowiada się w odniesieniu do rzeczy, zdarzeń i zjawisk, wychodząc poza aktualny kontekst „tu i teraz”	1	2	3	4	5	d330
26	za pomocą gestów i mimiki potrafi zwrócić na siebie czyjąś uwagę	1	2	3	4	5	d335
27	pisze prosty tekst składający się z przynajmniej 5 zdań sensownych, zrozumiałych i powiązanych ze sobą	1	2	3	4	5	d345
28	nawiązuje i kontynuuje rozmowę z drugą osobą, wymienia z nią swoje myśli i poglądy	1	2	3	4	5	d350

Obszar 4. Motoryka, poruszanie się – w tym mobilność i aktywność manualna

Osoba ucząca się:		1	2	3	4	5	Kod ICF
29	używa rąk do wykonywania czynności precyzyjnych	1	2	3	4	5	d440
30	chodzi, biega w sposób płynny i skoordynowany	1	2	3	4	5	d450

Procedura pracy z jedną pozycją SRMD

- 1 przeczytaj pozycję
- 2 przypomnij obserwacje z naturalnych sytuacji
- 3 znajdź typowy przykład
- 4 zaznacz odpowiedź zgodnie z instrukcją
- 5 zapisz dowód obserwacyjny
- 6 wskaż barierę / ułatwienie
- 7 przełóż wynik na potrzebę i działanie

Obserwacja: podejmowanie i kończenie działania

PYTANIA DO OBSERWACJI

- Czy dziecko rozpoczyna zadanie bez przypominania?
- Co dzieje się przy zadaniu krótkim i wieloetapowym?
- Czy pomaga podział zadania na kroki?
- Czy po wsparciu wraca do samodzielnego działania?

Nie wnioskujemy od razu o przyczynie. Najpierw opisujemy zachowanie, sytuację, warunki i efekt wsparcia.

Obserwacja: radzenie sobie ze zmianą i trudną sytuacją

PYTANIA DO OBSERWACJI

- W jakich sytuacjach pojawia się napięcie lub wycofanie?
- Czy wcześniejsza zapowiedź zmiany zmienia funkcjonowanie?
- Czy dziecko potrafi zakomunikować potrzebę pomocy?
- Czego potrzebuje, aby wrócić do aktywności?

Nie wnioskujemy od razu o przyczynie. Najpierw opisujemy zachowanie, sytuację, warunki i efekt wsparcia.

Obserwacja: rozumienie komunikatów

PYTANIA DO OBSERWACJI

- porównaj proste i złożone polecenie
- sprawdź wpływ długości wypowiedzi i liczby informacji
- porównaj małą i dużą grupę
- sprawdź, czy pomaga pokaz, gest lub podział na kroki

Nie wnioskujemy od razu o przyczynie. Najpierw opisujemy zachowanie, sytuację, warunki i efekt wsparcia.

Obserwacja: współpraca z rówieśnikami

PYTANIA DO OBSERWACJI

- para vs grupa
- jasny vs niejasny podział ról
- inicjuje kontakt czy przede wszystkim odpowiada?
- co dzieje się przy zmianie zasad lub konflikcie?

Nie wnioskujemy od razu o przyczynie. Najpierw opisujemy zachowanie, sytuację, warunki i efekt wsparcia.

Obserwacja: proszenie o pomoc

PYTANIA DO OBSERWACJI

- czy dziecko rozpoznaje, że potrzebuje pomocy?
- czy wie, kogo poprosić?
- czy potrafi sformułować prośbę?
- czy po pomocy wraca do samodzielnego działania?

Nie wnioskujemy od razu o przyczynie. Najpierw opisujemy zachowanie, sytuację, warunki i efekt wsparcia.

Od wyniku SRMD do zdania w opinii

1. WYNIK

co pokazuje profil
SRMD

2.

OBSERWACJA

konkretna sytuacja i
zachowanie

3. KONTEKST

bariera / ułatwienie

4. WSPARCIE

co zadziało

5. OPINIA

wniosek i potrzeba
dalszej pracy

SRMD → obserwacja → ICF → kontekst → wsparcie → efekt → wniosek

Jak napisać dobre zdanie?

„W sytuacji ... dziecko ...; trudność pojawia się szczególnie, gdy ...; po zastosowaniu ... obserwuje się ...; wskazuje to na potrzebę ...”

SYTUACJA

gdzie?

ZACHOWANIE

co robi?

WARUNEK

kiedy trudniej?

WSPARCIE

co pomaga?

+ efekt + potrzeba = opis użyteczny dla poradni

Czego unikać w opinii?

UNIKAMY

„leniwy”
„niegrzeczny”
„nieuważny”
„nie chce”
„nie stara się”

ZAMIAST TEGO

opisujemy zachowanie, sytuację, warunki, pomoc i efekt

np. „po 10 minutach pracy...”, „przy zmianie zasad...”,
„po wizualnym pokazaniu...”

Nie oceniamy dziecka. Opisujemy jego funkcjonowanie.

Studium przypadku — Maks, 6 lat i 3 miesiące

MOCNE STRONY

- interesuje się pojazdami, mapami i budowaniem
- dobrze zapamiętuje informacje pokazane wizualnie
- chętnie pomaga dorosłemu

TRUDNOŚCI

- dłuższe wypowiedzi w dużej grupie
- zmiana zasad zabawy
- sytuacje konfliktowe

POMAGA

- krótkie polecenia
- plan obrazkowy
- zapowiedź zmiany
- mała grupa

Zadanie: wybierz jedną sytuację i przejdź od obserwacji → SRMD → ICF → potrzeby → wsparcia.

Mapa ICF dla Maksa — przykład

Sytuacja

zabawa konstrukcyjna w 5-osobowej grupie

Aktywność

buduje konstrukcję, ale nie podejmuje negocjowania zmian

Uczestnictwo

przy zmianie pomysłu wycofuje się lub zwraca do dorosłego

Bariera

nagła zmiana planu, szybka wymiana pomysłów, kilka osób mówi jednocześnie

Ułatwienie

zapowiedź zmiany, jedna osoba prowadząca rozmowę, wybór z dwóch możliwości

Potrzeba

ćwiczenie negocjowania, nazywania potrzeb i korzystania ze strategii rozwiązywania konfliktu

Checklista dobrej opinii o funkcjonowaniu dziecka

- ✓ opinia opiera się na aktualnej obserwacji
- ✓ zawiera mocne strony i uzdolnienia
- ✓ opisuje konkretne sytuacje, a nie etykiety
- ✓ pokazuje aktywność i uczestnictwo
- ✓ uwzględnia bariery i ułatwienia
- ✓ opisuje podjęte wsparcie, okres, zakres i efekty
- ✓ jeśli użyto narzędzia — wynik jest zinterpretowany
- ✓ wnioski wynikają z danych i wskazują dalsze działania
- ✓ opinia jest przekazana w wymaganych egzemplarzach

Siedem kroków, które warto zapamiętać

Cel nie brzmi: „dobrze wypełnić formularz”. Cel brzmi: lepiej zrozumieć funkcjonowanie dziecka.

Materiały wykorzystane w przedszkoluniu

Prawo

Rozporządzenie Ministra Edukacji z 2 marca 2026 r., Dz.U. 2026 poz. 428

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r., Dz.U. 2017 poz. 1591

SRMD

Materiały APS i Portal Wsparcia Edukacyjno-Specjalistycznego dotyczące Skriningu Rozwoju Małego Dziecka

Publikacje

Piotrowicz R. i in. – materiały dotyczące SRMD, w tym kwestionariusza dla dziecka kończącego edukację przedszkolną

Dziękujemy za uwagę